

Kõigile isadele

Pühapäeval on isadepäev. Täna-homme tähistatakse seda kõikjal lasteasutustes – koolides, laste-aedades. Olen vahel mõelnud, kas õpetajad tunnevad isadepäevapidu korraldades ka mõnevõrra ebamugavust, sest tänapäeval ei tea ju sageli, kuidas nende isadega täpselt lood on.

Samas on sellel päeval üha rohkem hakatud nimetama ja meeles pidama ka vanaisasid, ja see on hea. Võib-olla ei ta-suks unustada ka onusid ning teisi meessugulasi ja peresõpru, kes suudavad lapsele mehelikku eeskujuga anda ning tekitada tas teadmise, et toredaid inimesi on kaheksuguseid. Osad on natuke suuremad ja madalama häälega ning ka neid tasub usaldada.

Tõsi ta on, et tänapäeval elavad pered rohkem lahus kui vanasti. Nii tuumperekonnad, kes koosnevad emast, isast ja lastest kui ka suurperekonnad. See ei tähenda aga otsekohe, et peresidemed on kadunud. Eraldi elamine ei välista lähedust. Suhelda on nüüdsel ajal võimalik ka kauge maa tagant.

Kui ideaali mingil põhjusel ei õnnestu saavutada, nagu paraku tihti juhtub, tasub lugu pidada ka lihtsalt headest asjadest.

Kallid isad, vanaisad, onud ja teised head isalikud inimesed, toredat isadepäeva!

VIVIKA
VESKI

LUGEJA KÜSIB

Karusmarjapõõsad kiratsevad

Kaks nooremat karusmarjapõõsast ei taha kasvada. Kiratsevatel põõsastel on lehed väikesed, seejuures vanemate lehtede ääred on punakaspruunid.

Vastab
VÄINO PALLUM

Tõenäoliselt kannatavad need marjapõõsad fosforivaeguse või fosfori omastamise häire all.

Fosfori omastamist takistab ebasobiv mullareaktsioon. Seega on muld kas liiga happeline (pH alla 5,5) või liiga leeliseline (pH üle 7). Samuti pärsib kasvu toitesoolade kõrge üldkontsentratsioon, see tähendab, et olete põõsaid üle väetanud.

Fosfori kättesaamist taime toitumendina raskendab ka mulla liigne tihenemine või raske lõimimine. Samuti tekitab häired taime toitumises maa-pinna liigsel kuivusel.

Eriti tundlikud on selles suhtes noored põõsad, mille tõttu kasv seisakubki. Võrsete vanemad alumised lehed on algul purpurja, hiljem punakaspruunist kuni pronksja varjundiga. Noored lehed võrse ülemises osas on aga normaalselt rohelised.

Mulla liiga happelist reaktsiooni muutke, lisades pinnasele puutuhka. Kui muld on liiga leeliseline, kaevake selsesse neutraliseerimata raba-turvast. Lisage mulda ka superfosfaati (20–30 g/m²) või väetage sügisel põõsaid sügisväetisega.

INGMAR MUUSIKUS

Vasakul normaalmõõdus leht ja paremal kiratseva põõsa lehed.

Üleni mustad õunad

Eelmisel nädalal leidsin õnakastist mitu täiesti läikivmustaks muutunud, aga kõva ja nahkjat vilja. Miks nii juhtub?

Vastab
KADRIN LINNA

Haiguse teket ja levikut hoiupaigas soodustavad ruumi kõrge tempera-

tuur, suur õhuniiskus ja puudulik ventilatsioon.

Kõige rohkem saavad kannatada varakult ja jaheda ilmaga koristatud õunad.

Tegelikult on haigusetekitaja seen juba aias puul olevat õuna kahjustanud. Tegu on puuviljamädanikku tekitava seene (*Monila fructigena*) musta vormiga.